

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

STM:N KUULEMISTILAISUUS KOSKIEN PERHEVAPAAUUDISTUSTA 25.2.2020 KIRJALLINEN MUISTIO

JOHDANTO

Lapsiperheiden Etujärjestön mielestä perhevapaaudistuksessa tulee edetä kohti Tasarahamalla joustavoittamalla perhevapaiden käyttöä, kehittämällä joustavaa hoitorahaa ja kotihoidon tukea nykyistä paremmaksi sekä kustantamalla vanhemmuudesta aiheutuvat kustannukset yhteisen verotuksen kautta. Lisäksi Lapsiperheiden Etujärjestö esittää, että Tasarahamalla tehdään valtakunnallinen kokeilu. Kokeilulla saisi arvokasta tietoa siitä, miten aito valinnanvapaus ja joustava lastenhoito- ja perhevapaa järjestelmä vaikuttaisi lapsiperheiden keskinäiseen tasa-arvoon, hyvinvointiin sekä syntyvyyteen. Olemme myös mielellämme mukana perhevapaaudistuksen jatkovalmistelussa.

Lapsiperheiden Etujärjestö ry pitää perhevapaaudistusta erityisen tärkeänä väestörakenneuhan ja perheiden keskinäisen tasa-arvon takia.

Mahdollisuus hoitaa lasta kotona tulee säilyttää ja kehittää realistiseksi ja tasavertaiseksi vaihtoehdoksi muiden päivähoitomuotojen rinnalle. Varhaiskasvatuksessa tulee ottaa vahvemmin lapsen näkökulma huomioon lisäämällä mahdollisuuksia osapäivätyöhön ja kehittämällä päivähoitoaikoja joustaviksi.

Tukijärjestelmää tulee yksinkertaistaa ja joustavoittaa nykyisestä. Perhevapaa- ja lastenhoidon tukijärjestelmään on syytä tehdä kiireellisesti parannuksia ja pidemmällä aikavälillä edetä Tasarahamalla suuntaan. Tasarahamalla tulee toteuttaa valtakunnallinen kokeilu.

OECD:n tutkimuksen "Money or Kindergarten? Distributive Effects of Cash Versus In-Kind Family Transfers for Young Children" (2012) mukaan lapsiköyhyyttä voisi vähentää tehokkaasti jakamalla se raha, joka käytetään päivähoito- ja varhaiskasvatustalviin tasarahana perheille. Rahallisen tuen siirtäminen lastenhoidon tuista päivähoitoon ja varhaiskasvatukseen ei vähennä merkittävästi köyhyyttä.

Lapsiperheiden köyhyys on lisääntynyt voimakkaimmin kahden huoltajan pikkulapsiperheissä. Toimeentulo-ongelmat heijastuvat lapsiperheissä mm parisuhteen ongelmina sekä monenlaisina huolina vanhemmuudesta ja lapsista. THL on tutkinut lapsiperheköyhyyttä ja on todettu, että lapsuuden aikainen köyhyys erityisen haitallista.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Yli 100 000 lasta elää köyhydessä ja köyhyys on pitkittynyt. Yksinhuoltajuus ja monilapsisuus lisäävät köyhyysriskiä. Merkillä pantavaa on, että yli puolet lapsista kasvaa vähintään kolmelapsisessa perheessä. Työttömyys on merkittävä syy köyhyyteen, mutta Suomessa voidaan puhua jo työssäkäyvien köyhien perheiden ryhmästä. Lapsettomissa työssä käyvissä kotitalouksissa on hyvin vähän köyhyyttä.

Ikärakenteen vääristymän takia perheiden edellytyksiä tavoitella toivomaansa lapsilukua on vahvistettava. Suomi tarvitsee myös isoja perheitä. Yhteiskunnan tulee suunnata tukea lapsiperheiden säälliseen toimeentuloon.

Perhevapaaudistuksen valmisteluun tulee ottaa mukaan myös vanhemmat ja kokemusasiantuntijat - hallinto ja työmarkkinaosapuolet eivät päättä lasten saannista.

Perhevapaaudistuksen jatkovalmistelussa tulee korjata seuraavat asiat:

1. Vanhempainpäivärahan tulee olla kohdennettu lapselle, ei vanhemmalle. Perhevapaaudistuksen tavoitteena on edistää lapsen edun toteutumista ja perheiden hyvinvointia. Jotta tämä tavoite voisi toteutua, uudistuksessa tulee turvata lapsen oikeus oman vanhemman hoivaan riippumatta vanhempien työstä tai opiskelutilanteesta.

Vanhempainpäivärahämallin luonnoksessa yksinhuoltajavanhemmalla on oikeus käyttää molempien vanhempien vanhempainrahakiintiöt. Myös kahden huoltajan perheissä tulee olla mahdollisuus luovuttaa kaikki vanhempainrahapäivät toiselle vanhemmalle. Kahden huoltajan perheissä tilanteet vaihtelevat ja lapsen oikeus oman vanhemman hoivaan on tärkeämpää kuin perhevapaiden kaavamainen jakaminen vanhempien kesken. Jotta uudistus edistäisi lapsen edun toteutumista ja perheiden hyvinvointia, vanhempainpäivärahan tulee olla kohdennettu lapselle, ei vanhemmalle.

2. Vanhempainvapaata tulee voida käyttää joustavasti, yksittäisinä päivinä tai osa-aikaisesti, siihen asti, että lapsi on 12-vuotias. (Ruotsissa vanhempainvapaata voi käyttää kunnes lapsi täyttää 12 tai kunnes lapsi on käynyt peruskoulun 5. luokan loppuun. Enintään 96 päivää voidaan käyttää sen jälkeen, kun lapsi täyttää 4 vuotta.)

Lapsen ollessa pieni (alle 3-vuotias) äidin ja isän tulee voida pitää vanhempainvapaata yhtä aikaa vapaasti valitseminaan jaksoina. Tämä parantaisi perheiden hyvinvointia ja arjen haasteita, kun perheet pystyisivät hyödyntämään

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

yhtäaikaista perhevapaita silloin, kun tuelle on suurin tarve. Tutkimuksen mukaan äidin ja isän yhtä aikaa käyttämät vanhempainvapaat parantavat ensisynnyttäjien psyykkistä terveyttä ja vähentävät sairaanhoidon tarvetta.

3. Vanhempainrahopäiviä tulee voida käyttää yhtä aikaa sekä joustavasti vuorotellen lastenhoidon tukien kanssa. Suomessa yli 20 % isistä ei käytä lainkaan vanhempainvapaita. Vanhempainvapaiden käyttämisen mahdollistaminen nykyistä useammalle isälle on tärkeämpää kuin luoda lisäkannustimia sille ryhmälle isistä, joka jo käyttää vanhempainvapaita. Kiintiöiden kasvattaminen lisää lapsiperheiden välistä eriarvoisuutta eikä paranna isien mahdollisuuksia käyttää perhevapaita.
4. Minimivanhempainpäiväraha tulee nostaa tasolle, jolla lapsitoiveet voivat toteutua nykyistä oleellisesti paremmin. Synnytystä edeltäviin ansiotuloihin perustuva vanhempainrahajärjestelmä ohjaa lykkäämään ensimmäistä lasta sellaiseen elämänvaiheeseen, jolloin opinnot on suoritettu loppuun ja asema työelämässä on turvattu. Tämä näkyy ensisynnyttäjien keski-ikänsä nousemisena reilusti yli biologisesti suosiollisimman iän ja vaikeuttaa toivottuun lapsilukuun pääsyä sekä alentaa syntyvyyttä. Perhevapaita tulee uudistaa niin, että myös opiskelun ja perheen yhdistäminen helpottuu.
5. Kotihoidon tuki tulee korottaa vähintään minimivanhempainrahan tasolle. Kotihoidon tuen säilyminen ja perhevapaiden joustavuuden lisääminen on positiivinen viesti perheille sekä lapsiperheiden toiveiden mukaista. Kotihoidon tuen taso on kuitenkin jälkeenyäännyt ja sen nostaminen voisi vaikuttaa positiivisesti syntyvyyteen, sillä kotihoidon tukea saaneiden naisten todennäköisyys kolmannen lapsen saamiseen on 18% korkeampi kuin niiden, jotka eivät ole saaneet kotihoidon tukea.

Tasa-arvon kannalta olennaista on kotivanhempain aseman vahvistaminen. Lasten hoitaminen kotona tulee tunnustaa työkseen ja antaa sille kuuluva arvo. Lasten hoitaminen on toimeliaisuutta parhaimmillaan ja perheille on varmistettava perusturva lasten kotihoidon ajaksi sekä asianmukainen eläkekertymä. Kansainvälinen työjärjestö ILO linjasi jo vuonna 2013, että palkaton työ tulee tehdä näkyväksi.

6. Perhevapauudistuksen pohjamallissa käytetty sukupuolineutraaliterminologia ei ole perusteltua. Perhevapaiden uudistamisessa tulee huomioida erilaiset perheet, mutta ideologisista syistä laista ei tule poistaa termejä äiti ja isä. Muut

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

sovellutukset etuisuuksien jaossa on kirjattava lakiin soveltavalla tekstillä.

Tilastokeskuksen mukaan lapsiperheitä oli vuonna 2018 yhteensä 561 965. Perheitä, joissa vanhemmat olivat samaa sukupuolta oli 785 eli 0,1% lapsiperheistä. Näiden perheiden yhdenvertainen kohtelu ei edellytä äiti- ja isä-termien poistamista laista.

Perhevapaita ja lastenhoidon tukia tulee edelleen kehittää lasten ja erilaisten perheiden tarpeista lähtien:

1. Joustava hoitoraha tulee ulottaa myös 3-9-vuotiaisiin lapsiin.

Nykyinen työ- ja perhepolitiikka mahdollistaa huonosti osa-aikaisen työn tekemisen, vaikka osa-aikatyön helpottamisella voisi nostaa sekä työllisyysastetta että parantaa lapsiperheiden elämänlaatua. Moni vanhempi tekisi pikkulapsiaikana mieluiten lyhyempää työaika, osa-aikatyötä tai freelance-töitä. Osa-aikatyöllä ei ole mahdollisuuksia lisääntyä ellei osapäivähoitoa aleta tukea yhtä voimakkaasti kuin kokopäivähoitoa nyt tuetaan. Osittainen hoitoraha ja joustava hoitoraha tulee yhdistää ja hoitotukea tulee myöntää työaikaansa lyhentäville vanhemmille siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 9 vuotta. Vanhempien tulee voida järjestää työaikaansa lyhentäminen myös siten, että molemmat lyhentävät työaikaansa samanaikaisesti ja saavat siitä korvauksen. Myös yrittäjillä on oltava oikeus osa-aikaisen työn oikeuttamaan etuuteen.

2. Joustavalla hoitorahalla tulee voida yhdistää opiskelu ja lastenhoito.

Perheellisille opiskelijoille tulisi mahdollistaa lasten kotihoidon ja päivähoidon yhdistäminen joustavalla ja taloudellisesti järkevällä tavalla. Joustava hoitoraha helpottaisi opiskelijaperheiden lastenhoitojärjestelyitä ja opiskelumahdollisuuksia etenkin silloin, kun lasten päivähoitomaksut määräytyvät työssäkäyvän puolison tulojen perusteella. Vuonna 2015 opintoja viivästyttivät eniten oppimisvaikeudet, taloudelliset syyt, lastenhoidolliset syyt ja terveydelliset syyt (Pekkola & Lehtonen 2015). Lapsen hankintaan liittyvät motiivit ja rakenteet 18-40 -vuotiaiden suomalaisten keskuudessa vuonna 2015. KYAMK).

3. Kotihoidon tuen hoitolisässä tulee huomioida perheen todellinen koko.

Nykyisin kotihoidon tuen tulosidonnaisen hoitolisän laskennassa otetaan huomioon maksimissaan 4 henkilöä (2 aikuista ja 2 alle kouluikäistä lasta). Perheen henkilömäärässä ei huomioida lasta, jonka perusteella maksetaan vanhempainpäivärahaa tai joka on koulussa. Tämä ei ole tasa-arvoista. Kotihoidon tuen hoitolisässä perheen kokona tulee ottaa huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset eli samalla tavalla kuin

varhaiskasvatusmaksua määrittäessä.

Lapsiperheiden köyhyys on lisääntynyt voimakkaimmin kahden huoltajan pikkulapsiperheissä. Toimeentulo-ongelmat heijastuvat lapsiperheissä mm parisuhteen ongelmina sekä monenlaisina huolina vanhemmuudesta ja lapsista. THL on tutkinut lapsiperheköyhyyttä ja on todettu, että lapsuuden aikainen köyhyys erityisen haitallista.

4. Kotivanhemman sairauspäivärahan karenssi tulee lyhentää 55 päivästä 9 päivään eli samaksi kuin muillakin ryhmillä.

Kotivanhemmalla ei ole käytännössä oikeutta sairauslomaa. Kotivanhemman karenssiaika sairauspäivärahaan on 55 päivää, kun muilla ryhmillä se on 9 päivää. Tämä ei ole tasa-arvoista ja se on vakava ongelma, jos kotivanhempi sairastuu vakavemmin. Lyhytaikaisen ja äkillisen sairastumisen kohdallakaan ei tunneta sairauslomaa → puolison tulisi voida jäädä palkallisesti töistä pois lasten kotihoitajan sairastuessa lyhytaikaisesti ja äkillisesti tai lasten kotihoitajan tulisi saada akuuttiin tilanteeseen sijainen eli kotipalvelua.

5. Kotivanhemmalla tulee olla oikeus työttömyysturvaan ilman 5 kuukauden odotusaikaa.

Tällä hetkellä lasten kotihoitajana toiminut henkilö, jolla on ylioppilastutkinto tai akateeminen tutkinto ammattitutkinnon sijaan, joutuu 5 kuukauden karenssiin työttömyystukea hakiessaan, jos työssäoloehdot eivät täyty. Kotona tehty lastenhoitotyö tulee ottaa huomioon työhistoriassa ja kotihoitajaksot tulee laskea työssäoloaikaan, eikä luokitella lasten hoitamista "työelämän ulkopuoliseksi ajaksi" työttömyyspäivärahaa myönnettäessä.

6. Kotivanhemman tekemän lastenhoitotyön tulee olla tasa-arvoista perheen ulkopuolisen tekemän lastenhoitotyön kanssa.

Samasta työstä tulee saada sama palkka, eläke ja työttömyysturva riippumatta siitä, kuka lasta hoitaa. Heikko toimeentulo tekee lapsiaan hoitavan vanhemman taloudellisesti riippuvaiseksi kodin ulkopuolella työtä tekevästä puolisoista. Tasa-arvoa ei voida ratkaista eliminoimalla lasten hoitotyö pois molempien vanhempien elämästä tai pitämällä toimeentulo heikkona niiden tehtävien osalta, joita naiset ovat perinteisesti valinneet tehtävikseen. Kotihoitajan aseman parantamisen myötä kotivanhemmuudesta muodostuu aito vaihtoehto myös isille.

7. Kotihoidon tuki tulee korottaa vähintään minimivanhempainpäivärahan tasolle.

Kotihoidon tuki tulee nostaa vähintään minimivanhempainpäivärahan tasolle. Kotihoidon tuen korottaminen kannustaisi myös isiä jäämään useammin hoitovapaalle. Kotihoidon tuen leikkaaminen sen sijaan ohjaisi tasa-arvotavoitteiden vastaisesti lapsia hoitavan vanhemman enemmän puolison tulojen varaan ja vähentäisi perheen pelivaraa lasten tarpeisiin. Lapsen kotihoito on yhteiskunnalle edullisin hoitomuoto ja korotuksen jälkeenkin se säilyisi

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

edullisimpana.

8. Lapsia kasvattaneille tulee myöntää eläke-etuus lapsimäärän mukaan.

Suomalainen perhepolitiikka ei kannusta lasten saamiseen. Synnytystä edeltäviin ansiotuloihin perustuva äitiys- ja vanhempainraha järjestelmä ohjaa naisia lykkäämään ensimmäisen lapsen hankkimisen sellaiseen elämänvaiheeseen, jolloin opinnot on suoritettu loppuun ja asema työelämässä on turvattu. Tämä näkyy ensisynnyttäjien keski-ikäen nousemisena reilusti yli biologisesti suosiollisimman iän. Tämä vaikeuttaa toivottuun lapsilukuun pääsyä ja alentaa syntyvyyttä.

Monissa maissa pienten lasten vanhemmille on kohdistettu eläkehyvityksiä. Riittävä syntyvyys on eläkejärjestelmän kannalta ehto. Sen sijaan, että Suomessa tulevia eläkkeenmaksajia kasvattaneet maksavat tekemästään työstään mm alentuneena eläkkeenä, lapsia kasvattaneille tulee myöntää eläke-etuus. Lapsia kasvattaneiden työ eläkejärjestelmän taloudellisen kestävyuden ylläpitämiseksi tulee huomioida reilulla eläkehyvityksellä. Lapsi rahoittaa sen aikanaan eläkemaksuillaan.

9. Vanhemmuuden kustannukset tulee tasata.

Vanhemmuuden kustannukset, joista keskeisimmät ovat raskaudenaikaiset sairauspoissaolot sekä sairaan lapsen hoitokulut, tulee kustantaa yhteisen verotuksen kautta, kuten Ruotsissa tai vaihtoehtoisesti jakaa kustannukset kaikkien työnantajien kesken. Tämä lisäisi syntyvyyttä ja parantaisi huoltosuhdetta. Lasten syntyminen on yhteiskunnan ehto, joten vanhemmuuden kustannusten maksaminen on myös yhteinen asia. Työnantajan saama kertakorvaus ei ole riittävä. Tasaamalla vanhemmuuden kustannukset yrittäjän kynnyksen palkata lapsensaanti-ikässä oleva nainen tai pienten lasten äiti pienenee huomattavasti ja sukupuolten välinen tasa-arvo lisääntyy työmarkkinoilla.

10. Perhevapaita tulee joustavoittaa.

Perhevapaita tulisi voida jakaa nykyistä useampaan osaan ja pidemmälle aikavälille. Perhevapaamallin tulee joustaa perheiden tilanteen mukaan sekä tukea lapsen kehitystä ja kasvua. Isät käyttävät vain osan heille kiintiöidyistä vapaista ja osa isistä ei käytä lainkaan perhevapaita. On tärkeämpää mahdollistaa useammalle isälle perhevapaan käyttäminen sen sijaan, että luodaan lisäkannustimia niille isille, jotka jo käyttävät perhevapaita. Vanhempainvapaita tulee voida käyttää osa-aikaisesti.

11. Tasarahamallista tulee tehdä valtakunnallinen kokeilu.

Tasarahamallissa perheiden erilaisia ratkaisuja tuetaan yhtä paljon, eikä tuki ole sidoksissa vanhempien työssäkäyntiin tai opiskeluun. Tasarahalla perhe voi ostaa päivähoitoa, palkata lasten hoitajan tai käyttää rahan perheen toimeentulon turvaamiseen työajan lyhentyessä tai

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

kotivanhemmuuden aikana. Tasarahamallissa jokainen lapsi ja perhe on yhtä arvokas.

Lapsiperheiden Etujärjestön esittämä perhevapaamalli on aidosti tasa-arvoinen. Tasaraha mahdollistaisi työ-, opiskelu-, ja lapsiperhe-elämän yhdistämisen inhimillisesti ja joustavasti. Malli huomioi erityisesti lapsen – perhevapaauudistuksen keskeisimmän, mutta unohdetuimman henkilön.

Kokeilulla saisi arvokasta tietoa siitä, miten aito valinnanvapaus ja joustava lastenhoito- ja perhevapaajärjestelmä vaikuttaisi lapsiperheiden keskinäiseen tasa-arvoon, hyvinvointiin sekä syntyvyyteen. Perheet haluavat tutkimusten mukaan joustoja ja aidon vapauden valita.

SYNTYVYYS JA PERHEPOLITIikka

Vuodesta 1969 alkaen jatkunut uusiutumistason alittanut syntyvyys on johtanut ikärakenteen vääristymään eli ikääntymiseen, joka puolestaan on huoltosuhteen romahtamisen syy. Tämä puolestaan on rakenteellinen syy julkisen ja yksityisen talouden ongelmien taustalla. Ikääntymisen jatkuessa lasten ja työkäisten määrä ja osuus väestöstä vähenee ja ikääntyneiden – eläkeikäisten – määrä ja osuus kasvavat. Julkiset menot lisääntyvät samalla kun veronmaksajien määrä vähenee. Tuottavuuden kasvu ei likimainkaan korvaa ikääntymisestä aiheutuvia lisäkustannuksia. Asia on kuitenkin korjattavissa muutamassa vuosikymmenessä, jos syntyvyys kohoaisi lähemmäs suomalaisten itse tavoittelemaa tasoa ja vähintään tasolle 2,1 lasta/nainen.

Merkittävää yleisessä keskustelussa on, ettei nykymuotoinen väestön siirtyminen ulkomailta Suomeen auta taloudellisen huoltosuhteen korjausta, sillä mm. maahantulijoiden työllisyysaste ja palkkataso on kantaväestöä matalampi. Väestön tuonti ei myöskään korjaa romahtanutta syntyvyyttä, sillä tulijoiden käyttäytyminen tässä suhteessa vaihtelee ja pidemmällä aikavälillä mukautuu ympäristön kaltaiseksi.

Suomalaiset haluaisivat saada keskimäärin 2,44 lasta. Vuonna 2018 syntyvyys on 1,41 lasta / nainen. Syntyvien lasten määrä on vain 58% suomalaisten tahtomasta määrästä ja lasten määrä on vastaa 67% väestön alimmasta uusiutumistasosta. Lisäksi syntyvyys edelleen vähenee trendinomaisesti. Syntyvien lasten määrä vuonna 2018 oli 47 577 kun (alin) kestävä syntyneiden määrä olisi n. 71 000 ja suomalaisten itse tahtoma syntyvä lapsiluku n. 82 000 lasta. Tilanteen ongelmallisuutta kuvaa se, että mitä korkeampi on suomalaisen lapsitoive, sitä kauemmas hän jää tavoitteestaan. Tilanne on sekä kansalaisten tahdon, että yleisen edun vastainen. (Pekkola & Lehtonen 2016.)

Suomalaisten elämänkäsitys on familistinen. Tämä tarkoittaa sitä, että suomalaiset hankkivat

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

lapsia, koska he ovat erittäin perhekeskeisiä ja lapset ovat elämän keskeinen sisältö. Suomalaisista 81 % pitää tärkeämpänä keskittyä perheeseen kuin työhön lasten ollessa pieniä. 72 % ilmoittaa lapsen parantavan elämän laatua ja 62 %:lle lasten hankkiminen ja lapsista huolehtiminen on elämän keskeinen päämäärä. Vain 8 % pitää lapsettomuutta edellytyksenä tärkeimpien asioiden saavuttamiselle. Vain 2% 18-40-vuotiaista suomalaisista haluaa jäädä lapsettomiksi. (Pekkola & Lehtonen 2016.)

Syntyvyyttä Suomessa alentaa pääosin valmistuminen työelämään, opiskelu, asumisen kustannukset ja työmarkkinoiden epävarmuustekijät. Nämä taloudelliset pakot siirtävät lasten hankintaa ja alentavat toteutuvaa lapsilukua mm. nostamalla ensisynnyttäjien keski-ikää. Erityisen vaikeassa tilanteessa ovat opiskelevat perheet. Lapsivastaiset asenteet ja globaalien ympäristöongelmien kasaaminen Suomen nuorison harteille vaikuttavat negatiivisesti syntyvyyteen. (Pekkola & Lehtonen 2016.)

Perhepolitiikalla on merkittävä vaikutus syntyvyyteen. Prof. Hiilamon mukaan 1974 päivähoitolain ja äitiyspäivärahan pidentäminen vaikutti positiivisesti hedelmällisyysasteen kohoamiseen. Myös ennen 1990-luvun lamaa tehdyt reformit kohottivat etuuksien, mm. kotihoidon tuen, määrän huippuunsa vuonna 1992. Tämän on arvioitu selittävän suhteellisen korkeaa syntyvyyttä 1990-luvun alun laman aikana. Työmarkkinoiden epävarmuudesta kärsivät lastenhankinnan osalta erityisesti nuoret ja vähän koulutetut naiset, mikä näkyy lapsettomuuden kasvuna. Kotihoidon tukea saaneiden naisten todennäköisyys kolmannen lapsen saamiseen on 18% korkeampi kuin niiden, jotka eivät kotihoidon tukea saaneet (Vikat 2004.)

Suomalaisen perhepolitiikan ongelma, mm. lastenhankinnan osalta, on alisteisuus lyhyen aikavälin työ- ja työmarkkinapolitiikalle. Ihmisiä käsitellään yhteiskuntapolitiikassa ensisijaisesti ”työvoimana” ei ihmisinä, mikä on mm. ILO:n periaatteiden vastainen asenne. (Pekkola & Lehtonen 2016.) Yhteiskuntapolitiikka on liian usein kapea-alaista eikä se katso tulevaisuuteen. Useista muista maista poiketen suomalaisen sosiaalipolitiikan tavoitteisiin ei ole kuulunut syntyvyyden eikä väestön lisääminen (Sutela 2013, 38-39, Hiilamo 2000, 514-515, Pekkola & Lehtonen 2015, 25-26, Hiilamo 2006.), ei nuoren perheellistyminen (Lemmettylä 2009, 38.) eikä edes kansalaisten omien lasten hankintaa koskevien toiveiden yleinen tavoittelu. Suomen erityispiirteenä naisten työllisyyden osalta on, että Suomessa naisten työsuhteet ovat pääsääntöisesti kokopäiväisiä työsuhteita, kun muissa maissa naisten osa-aikatyö on yleensä merkittävästi yleisempää kuin Suomessa. Näin naisten kokonaistyöpanos Suomessa on esim. pohjoismaisessa vertailussa suurempi, kuin tilastoja pikaisesti silmäiltäessä näyttäisi. Naisilla on jo nyt työvuosia keskimäärin enemmän kuin miehillä (naiset 33 vuotta, miehet 32 vuotta (Myrskylä, Tilastokeskus, Tieto&Trendit 6/2012). Samoin pareilla, joilla on lapsia, on ammatissa toimivia keskimäärin enemmän kuin lapsettomilla pareilla (Tilastokeskus, Tulonjakotilastot

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

tietokantataulukot, 2017). Tämä merkitsee jo nykyisellään naisten ja lapsiperheiden suurta palkkatyöpanosta perheestä työmarkkinoille. Sutelan väitöskirjan mukaan määräaikaisissa työsuhteissa naisten perheellistyminen viivästyy myös vakaisissa parisuhteissa. Pienin perheellistymisen todennäköisyys on pariskunnilla, jotka molemmat ovat määräaikaisissa töissä. Perhevapaajärjestelmä suo vakituisissa työsuhteissa määräaikaisia paremman mahdollisuuden yhdistää työtä ja perhe-elämää. (Sutela 2013, 6.)

Kotityö on tuottavaa työtä. Tilastokeskus raportoi kansantalouden tilinpidon olevan puutteellinen siten, että siitä puuttuu kotityön osuus. Kotityö tuottaa vuosittain n. 100 miljardia € ja kotityö kattaisi oikein arvioituna BKT:stä kolmanneksen. Vuoden 2016 216 miljardin BKT:stä puuttuu n. 80 miljardia huomiotta jätettyä kotityötä.

<https://yle.fi/uutiset/3-10496056>

http://tilastokeskus.fi/til/kotsa/2016/kotsa_2016_2018-11-07_laa_001_fi.html

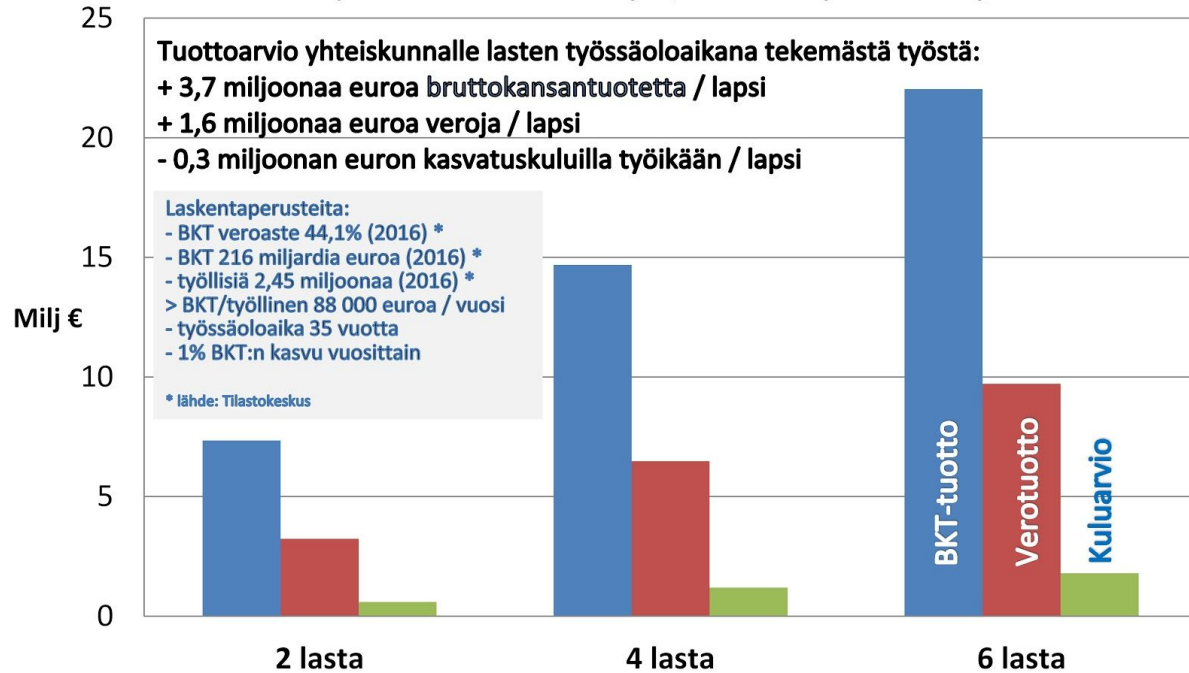
Tilastokeskuksen mukaan kotityön hinnoittelu vastaavan palkkatyön kanssa lisäisi kotitalouksien käytössä olevia tuloja 60% (ks. Pekkola 2006). Kotityötä ei huomioida kansantalouden tilinpidossa, koska tämä ”merkitsisi työttömyyden käsitteen katoamista”. Kotityön sulkeminen kansantalouden tilinpidon ulkopuolelle on puhtaasti hallinnollinen ja poliittinen päätös, joka ei kuitenkaan vaikuta reaalitalouteen. Yhteiskunta- ja perhepolitiikkaa suunniteltaessa on otettava huomioon se tosiasia, että kotityö on arvokasta työtä ja että palkkatyön vastakohta kotona lapsia hoidettaessa ei ole ”työttömyys” vaan tuottava ja yhteiskunnallisesti välttämätön kotityö.

Oheisessa laskelmassa on arvioitu (vain) lasten tulevan työssäoloajan taloudellista tuottoa työllistä kohden lasketulla BKT:lla mitaten. Lapsi kartuttaa – tavanomaisesta palkasta (=työn ostohinnasta) tai tuloverosta poiketen - tällä palkkatyön ”laskutusarvolla” laskettuna keskimäärin elinkaarensa aikana BKT:tä 3,7 miljoonaa € (kotityön huomioiminen kansantalouden tilinpidossa nostaisi summaa 40 %:lla n. 5,2 miljoonaan euroon) ja tuottaa 1,6 miljoonaa € veroja. Lasten nettokustannus on n. 0,3 miljoonaa € työikään mennessä. Lasten hoito ja kasvatus on erittäin tuottavaa työtä ja lasten olemassaolo on edellytys muulle taloudelle. Kaikki toimet, jotka suoraan tai välillisesti vähentävät syntyvyyttä, ovat taloudelle erittäin haitallisia. Mitä suurempia perheet ovat, sitä suuremmat ovat perheen kansantaloudelliset hyödyt. Kotitalouden koon kasvu on myös ekologista, koska yhteiset resurssit tulevat silloin useamman henkilön käyttöön.

INVESTOINTI LASTEN SAANTIIN KANNATTAA

Kahden lapsen BKT-tuotto 7 milj. €, kuuden lapsen 22 milj. €

Tutkimusten perusteella on käynyt ilmi että:

- Suomalaisten tavoitteleva lapsiluku on keskimäärin 2,44. Tästä tavoitteesta toteutuu nykyisin 60%.
- Syntyvyys on viime vuosien aikana merkittävästi ja trendinomaisesti laskenut. Suomi on pudonnut Pohjoismaiselta tasolta Itä-Euroopan seuraan.
- Uusiutumistason alittava ja väestön tavoitteiden sekä yleisen edun vastainen matala syntyvyys on korjattavissa lisäämällä syntyvyyttä tukevia toimia.
- Perhepolitiikalla on vaikutusta syntyvyyteen.
- Perhepoliittiset edut, kuten kotihoidon tuki, lisäävät syntyvyyttä.
- Epävarmat työmarkkinat alentavat erityisesti vähän koulutettujen naisten hedelmällisyyttä. Tätä ongelmaa perhe-etuudet korjaavat. Vähän koulutettujen isien ja äitien ”pakottaminen”

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

työmarkkinoille johtaa lähinnä työttömyyden ja pahoinvoinnin kasvuun sekä syntyvyyden laskuun.

g. Vallitsevassa suurtyöttömyydessä, runsaan neljännesmiljoonan työttömän joukon kasvattaminen pienten lasten vanhemmilla johtaa julkisten menojen kasvuun ja perheiden ahdistukseen lisääntymiseen sekä syntyvyyden laskuun.

h. Kotihoitoa vähentävät toimenpiteet eivät johda tavoiteltuun työllisyysasteen nousuun, vaan arvokkaan kotityön vähenemiseen ja reaalisen BKT:n laskuun.

i. Kotihoidon tuen leikkaukset ja perhevapaiden kiintiöinti johtavat epätasa-arvoisiin tuloksiin ja erityisesti kouluttamattomien naisten elämänlaadun ja työmarkkina-aseman heikkenemiseen.

Tämän vuoksi:

1. Perheille on taattava mahdollisuus saavuttaa haluamansa lapsiluku. Perhevapaiden osalta tämä toteutuu perhe-etuuksia lisäämällä ja kotihoidon tuen määrää ja pituutta lisäämällä.
2. Perhepolitiikan tavoitteeksi on asetettava ylisukupolvinen kestävyys eli kestävä ja kansalaisten tahdon mukainen lapsiluku sekä kestävä väestön uusiutumistaso riittävän syntyvyyden avulla. Tämä merkitsee politiikkatoimia syntyvyyden pikaiseksi lisäämiseksi.
3. Kotityö on tuottavaa työtä. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan kotityön hinnoittelu vastaavan palkkatyön kanssa lisäisi Suomessa BKT:tä 40% ja kotitalouksien käytössä olevia tuloja 60%. Kansantalouden tilinpidossa ei kotityötä kuitenkaan huomioida. Tämä on korjattava ja kansantalouden tilinpitoon on lisättävä kotityön osuus, jotta sen olisi arvoaan vastaava osuus päätöksenteossa. Kun kotityön ja varsinkin lastenhoidon ymmärretään ja myönnetään olevan - ei vain tuottavaa vaan myös täysin - välttämätöntä työtä, havaitaan tavoitellun työllisyysasteen nostamisen tavoitteen jo saavutetuksi.
4. Perhepolitiikassa on yhteiskunnallisesti välttämätöntä ja tuottavaa kotityötä arvostettava vähintään palkkatyön arvoisena toimintana.
5. Tilastojen mukaan suomalaisissa lapsiperheissä ammatissa toimivien osuus ylittää lapsettomien perheiden tason. Näin mahdollisten työllisyysasteen nostamisen tavoitteiden painopisteiden tulisi olla muualla kuin jo monin tavoin kuormitetuissa lapsiperheissä.
6. Heille, jotka tahtovat hoitaa ja kasvattaa lapsensa kotona on taattava mahdollisuus kohtuullisen elintason ja eläke-etuuden turvaamaan lastenhoitoon kotona, sillä lastenhoito on

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

arvokasta työtä, jonka taloudellisena tuloksena on seuraava sukupolvi kaikkine tuotoksineen. Ihmisen eettisestä ja sosiaalisesta arvosta puhumattakaan. Perhepolitiikan on autettava perheitä ylisukupolvisen kestävyys ja hyvän elämän tavoittelussa.

Pienten lasten vanhempien pitkän aikavälin elintaso on turvattava myöntämällä kotona lasta hoitavalle vanhemmalle lastenhoitajan keskimääräistä palkkaa vastaava eläke-etu. Tällä eläke-edulla on katetta, sillä sen lunastavat vuosikymmenten jälkeen lapset, jotka tuolloin maksavat vanhempiensa ja muidenkin eläkkeet. Tulevien eläkemaksujen maksajien kasvattajien tulisi myös saada näistä eläkemaksuista eläkelisää.

7. Opiskelijoiden perheellistymistä on erikseen tuettava, sillä heidän elämäntilanteensa on 20-30 ikävuoden välillä vaikeampi kuin muiden ryhmien.

8. Perhepolitiikan ja lapsia sekä vanhempia koskevan päätöksenteon taustaksi on tuotettava vakavaa ja akateemisen tutkimuksen kriteerit täyttävää tutkimusta.

9. Sosiaali- ja terveysalan laitosten ja valtionapua saavien järjestöjen on vuosittain raportoitava STM:lle lapsiperheitä koskevasta tutkimuksestaan sekä toimienpiteistä lapsiperheiden ja syntyvyyden hyväksi.

10. Perhepolitiikkaa ja syntyvyyttä koskeva toiminta on räätälöitävä alueellisesti ja sosiaaliryhmittäin, sillä perheellistymiseen vaikuttavat olosuhteet vaihtelevat.

11. Tutkimusten mukaan runsas neljännes aborttia harkitsevista naisista jää vaille toivomaansa terveydenhuollosta vastaavien viranomaisten tukea. Asia on korjattava terveydenhuollon ohjeistuksella ja sisäisillä järjestelyillä. Asia on hoidettava osana vastuullista lisääntymisterveyteen liittyvää politiikkaa.

12. Perhepolitiikan tavoitteena ei pidä olla palkkatyövoiman maksimaalinen tuottaminen lyhyellä aikavälillä. Ihmisten esineellistämistä työvoimaksi on vältettävä. Perhepolitiikan tavoitteeksi tulee asettaa sosiaalinen kestävyys ja hyvä elämä. Nämä tavoitteet tuovat tullessaan niin kestävänsä sosiaalisen hyvinvoinnin kuin terveen taloudellisen menestyksen.

PERHEVAPAAMALLI TASARAHA

Lapsiperheiden Etujärjestö ry:n tavoitteena on, että Suomeen luodaan perhevapaamalli, joka tarjoaa perheille täyden valinnanmahdollisuuden päivähoitomuodon suhteen huomioimalla kussakin ikävaiheessa lapselle parhaiten sopivan hoitomuodon.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Alle 3-vuotiaan kannalta paras päivähoitomuoto on koti tai kodinomainen, maksimissaan viiden lapsen suuruinen päivähoitoryhmä. Institutionaalinen päivähoito päiväkodissa kuormittaa alle 3-vuotiasta liikaa monella tavalla. Kuormituksen lisääntyessä kasvaa lapsen kokemana stressi, millä taas on merkittäviä vaikutuksia niin lapsen oppimiskykyyn kuin fyysiseen terveyteenkin.

Alle 3-vuotiaan hoitopäiviä pitäisi rajata myös kestoaltaan. Pitkät hoitopäivät vaikuttavat haitallisesti lapsen sosioemotionaaliseen kehitykseen ja kiintymyssuhteiden muodostumiseen.

Työelämä on muuttunut rajusti viimeisten vuosikymmenten aikana. Ns. epätyypillisistä työsuhteista on tullut tyypillisiä. Uuden työelämän vaatimuksiin ei voi vastata lisäämällä sääntelyä vaan luomalla perheille mahdollisimman joustava perhevapaa- ja varhaiskasvatusmalli.

Niin alle kuin yli 3-vuotiaidenkin osalta lapsen vanhemmat ovat parhaita asiantuntijoita perheen toimeentulon, lastenhoitoratkaisujen ja asumisjärjestelyjen suhteen. Elämäntilanteet eivät koskaan vaihdu yhtä nopeasti kuin esikoisen synnyttyä. Inhimillinen työn ja perheen yhteensovittaminen tapahtuu perheen sisäisillä pohdinnoilla ja päätöksillä ilman valtion taloudellisia tai ideologisia pakottavia säännöksiä.

Lapsiperheiden Etujärjestön esitys perhevapaaudistuksen pohjaksi on Tasarahamalli. Tasarahamalli on vaihtoehtomalli pienten lasten hoidon tuen/ varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Se ei ole vain perhevapaaamalli, vaan se huomioi myös lapsen - uusimpien perhevapaaehtotusten keskeisimmän mutta unohdetuimman henkilön.

Tällä hetkellä lasten hoitoon käytetyt tuet jakautuvat hyvin epätasa-arvoisesti perheiden/lasten kesken. Epätasa-arvo alkaa jo ennen lapsen syntymää, kun varakkaampien vanhempien lapsen hoitoa tuetaan ansiosidonnaisilla tuilla, köyhimpien jäädessä minimipäivärahan varaan. Epätasa-arvo jatkuu myös päivähoito-ikäisen lapsen hoidossa. Yhden lapsen kotihoitoa tuetaan n. 300e/kk, kun samaan aikaan yhteiskunta tukee alle 3-vuotiaan kunnallista päivähoitoa jopa 1300e/kk. Jos vuonna 2015 jaettu tuki olisi jaettu tasan kaikille alle kouluikäisille, se olisi ollut 1058 euroa/lapsi/kuukausi.

Tasarahamallissa yhteiskunnan tuki on kaikissa päivähoitomuodoissa yhtä suuri: Kotihoidossa, yksityisessä tai kunnallisessa hoidossa olipa hoitajana isä, äiti, mummo, naapuri, perhepäivähoitaja, ryhmäperhepäiväkoti tai päiväkotiti. Tasarahamallissa yhteiskunta ei ohjaa perheen lastenhoitopaikan valintaa taloudellisesti kuten nyt, vaan jättää täyden valinnanvapauden perheelle. Ainoa poikkeus hoitomuodon vaikutuksesta Tasarahaan on 0 - 2-vuotiaiden kotihoitoa tukeva Syliraha.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Miten Tasarahamalli toimii?

Tasarahamallissa kaikkia päivähoitomuotoja tuetaan yhtä paljon. Tuki määräytyy lapsen iän mukaan:

- Päivähoitoikäisille Tasaraha 600 €/ kk
- Pienille koululaisille Puolipäiväraha 200 €/ kk.
- Vauvojen ja taaperoiden kotihoito turvataan Sylirahalla 200 - 1700 €/ kk .
- Tuki on sama yllä olevan mukaisesti kaikista perheen lapsista.

Tasarahamallin tukisumma 600 €/kk riittää 3-5-vuotiaiden osalta noin 6-7 tunnin päivittäiseen maksuttomaan varhaiskasvatukseen, jos kunnallisten päivähoitopalveluiden subventiosta luovutaan ja kaikki maksavat hoitopalvelusta sen todellisten kustannusten mukaisen summan. Tällä hetkellä kunnallisen kokopäivähoidon hinta 800 - 900 €/kk on keskiarvo, joka sisältää niin leikki-ikäisten lasten päivähoitopaikkojen kuin vauvojen ja taaperoiden päiväkotihoidon korkeat hinnat.

Tuki ei ole sidoksissa vanhempien työssäkäyntiin, opiskeluun, tuloihin tms.

Tasarahamalli takaa perheen toimeentulon lasten ollessa pieniä ja hoidon tarpeessa.

Hoitaja voi olla kuka tahansa perheen valitsema henkilö tai hoitopalvelun tuottaja.

Tasarahamallissa yhteiskunta ei ohjaa perheen lastenhoitopaikan valintaa taloudellisesti kuten nyt, vaan jättää täyden valinnanvapauden perheelle.

Tasarahamalli ei lisää yhteiskunnan kustannuksia. Siinä vain jaetaan nykyiset kustannukset toisin. Vuoden 2015 menotasolla Tasarahamallilla olisi jopa säästetty 100 miljoonaa euroa. Lisäksi yhteiskunnalle olisi syntynyt merkittäviä säästöjä byrokratian vähenemisen myötä. Elinkeinoelämälle olisi syntynyt säästöjä laajalla sektorilla kun vanhempien työstäpoissaolot olisivat olleet vähäisempiä; 40% vanhempien työstäpoissaoloista johtuu lasten sairastelusta.

Tasarahan ja Puolipäivärahan voi käyttää:

- **osa- tai kokopäivähoitopaikan ostamiseen kunnallisesta päivähoitotuottajalta.** Tasarahaa tai Puolipäivärahaa käytetään kuten palveluseteliä. Kunnallinen palveluntuottaja laskuttaa asiakasperhettä palvelun todellisen hinnan mukaisesti. Kunnallisen päivähoitopalvelun subventio poistetaan.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

- **osa- tai kokopäivähoitopaikan ostamiseen yksityiseltä päivähoitotuottajalta.** Tasarahaa tai Puolipäivärahaa käytetään kuten palveluseteliä. Yksityinen palveluntuottaja laskuttaa asiakasperhettä palvelun käytön mukaisesti.
- **perheen valitseman henkilön palkkaamiseen lastenhoitajaksi.** Tasarahasta tai Puolipäivärahasta maksetaan ennakonpidätys ja ne kerryttävät eläkettä. Perheen palkkaama lastenhoitaja saa olla myös sukulainen.
- **lapsen omien vanhempien toimeentuloon työajan lyhentyessä tai kotivanhemmuuden aikana.** Tasarahasta ja Puolipäivärahasta maksetaan ennakonpidätys ja ne kerryttävät eläkettä

Sylirahan voi käyttää:

Syliraha maksetaan 0-2-vuotiaan lapsen omille vanhemmille silloin, kun he hoitavat lapsen kotona. Sylirahasta maksetaan ennakonpidätys ja se kerryttää eläkettä.

Tasarahamallin vaikutuksia:

1. tarjoaa perheille täyden valinnanvapauden lapsen hoitopaikan suhteen.
2. auttaa perhettä yhteen sovittamaan työn ja perhe-elämän joustavasti ja inhimillisesti ja huolehtimaan perheen toimeentulosta muuttuvissa elämäntilanteissa.
3. helpottaa osapäivä-, pätkä- ja silpputöiden vastaanottamista.
4. kannustaa vanhempia lyhentämään omia työpäiviään.
5. auttaa molempia vanhempia kehittymään lapsen hoitajina.
6. kannustaa vanhempia tekemään lapsen terveyden ja kehityksen kannalta parempia valintoja.
7. auttaa lyhentämään lapsen hoitopäiviä.
8. kannustaa suosimaan pienempiä hoitoryhmiä.
9. kannustaa hoitamaan alle 3-vuotiaat lapset kotona.
10. lisää koko perheen terveyttä ja hyvinvointia.
11. tekee kotivanhemmuudesta mahdollista.
12. tukee yksilöllisten päivähoitomuotojen kehittymistä.
13. parantaa päivähoidon ammattilaisten työn mielekkyyttä.
14. tuo perhepäivähoitajat takaisin.
15. auttaa jakamaan työtä oikeudenmukaisemmin.
16. parantaa työn tehokkuutta.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

17. parantaa työllisyyttä.

Mitä Tasarahamalli tarjoaa?

Lapsen ikä	Tasarahaa €/ kk/ lapsi	Syliraha (kotihoitoon) €/ kk/ lapsi	Puolipäiväraha (iltapäivähoitoon) €/ kk/ lapsi
0v	600	1 700	
1v	600	200	
2v	600	200	
3v	600		
4v	600		
5v	600		
6v			200
7v			200
8v			200

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Millaisen palvelun ostamiseen Tasaraha riittää?

Päivähoito-tyyppi	Kokopäivähoidon todellisen hinnan keskiarvo	Kokopäivähoidon hintavaihtelu kun huomioidaan lapsen ikä	Kokopäivähoidon hintavaihtelu hoitoajan ja iän perusteella (arvio). Kokopäivä-hoitoaika: 35 - 57,5 h/vko	Tasarahan osuus	Perheen maksuosuus min. (lapsi 3-5v, hoitoaika 35/vko)	Perheen maksuosuus max. (lapsi 0-2v, hoitoaika 40-50 h/vko)
Kunnallinen päiväkot, kokopäivä/ Espoo	957 €	840 - 1300 €	600 - 1350 €	600 €	0 €	750 €
Kunnallinen päiväkot, kokopäivä/ Tampere	817 €	700 - 1160 €	600 - 1200 €	600 €	0 €	600 €
Kunnallinen päiväkot, kokopäivä Oulu	889 €	800 - 1200 €	600 - 1300 €	600 €	0 €	700 €

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Tasarahamallissa käytetyt tilastot ja laskelmat

Perhevapaiden ja pienien lasten hoidon tuki 2015

Perhevapaa- tai lapsen hoitomuoto	€/ vuosi	Lähde
Äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainrahat	1 043 400 000 €	Kelan tilastollinen vuosikirja/ Vanhempainrahat
Kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha, Kelan kautta maksetut kuntakohtaiset lisät	453 200 000 €	Kelan tilastollinen vuosikirja/ Kodin- ja yksityisen hoidon tuki
Kunnallisen päivähoiton kustannukset asiakasmaksujen jälkeen	2 655 800 000 €	Tilastokeskus
Yhteensä	4 152 400 000 €	

Alle kouluikäisten lasten määrä 2015

Lapsen ikä	Määrä	Lähde
0v	55 560	
1v	58 008	
2v	59 050	
3v	60 615	
4v	61 145	
5v	62 436	
Yhteensä	356 814	Tilastokeskus

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Jos 2015 käytetty tuki jaettaisiin tasan kaikille alle kouluikäisille

Yhteiskunnan tuki 2015	Lapsia 0-5v	€/ lapsi/ kk
4 152 400 000 €	356 814	1 058

2015 käytetyn tuen jakaminen Tasarahamallin mukaisesti

Lapsen ikä	Lasten määrä	Tasarahha €/ kk/ lapsi	Syliraha (kotihoitoon) €/ kk/ lapsi	Puoliraha (iltapäivähoitoon) €/ kk/ lapsi	Tuet yhteensä €/ kk
0v	55 560	600	1 700		127 788 000 €
1v	58 008	600	200		46 406 400 €
2v	59 050	600	200		47 240 000 €
3v	60 615	600			36 369 000 €
4v	61 145	600			36 687 000 €
5v	62 436	600			37 461 600 €
6v	62 095			200	12 419 000€
7v	61 437			200	12 287 400 €
8v	60 772			200	12 154 400 €
Yhteensä	541 118				368 812 800 €
Yhteensä vuodessa					4 056 940 800 €

Lähteitä ja lisätietoja:

Förster, M. and G. Verbist (2012). Money or Kindergarten? Distributive Effects of Cash Versus

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

In-Kind Family Transfers for Young Children. OECD. Social, Employment and Migration Working Papers No. 135, OECD Publishing, Paris.
https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/money-or-kindergarten-distributive-effects-of-cash-versus-in-kind-family-transfers-for-young-children_5k92vxbgpmnt-en#page1

Hiilamo H.; Perhepolitiikka mikrotasolla 1991-1999. Yhteiskuntapolitiikka 65 (6), 502-519, 2000.

Hiilamo H.; Akantappolaista isäkiintiöön; Perhepolitiikan pitkä linja Suomessa ja Ruotsissa, Vaajakoski: Stakes, 2006.

ILO (2013), Resolution I, Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization. http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf

Lemmettylä A.; Yhteiskunnallisten tekijöiden merkitys lasten hankinnassa: Ensimmäisen lapsen hankinnan ajoittuminen yksilön elämässä. Kuopion Yliopisto 2009.

Myrskylä P.; 30 vuotta töissä, 50 vuotta muualla. Tieto&trendit, 6/ 2012. Tilastokeskus.
http://tilastokeskus.fi/artikkelit/2012/art_2012-09-12_001.html?s=0

Pekkola J: Onko meillä varaa omaan elämäämme? Työpoliittinen aikakausikirja 2/2006.

Pekkola J. & Lehtonen O.; Lasten hankintaan liittyvät motiivit ja rakenteet 18-40 -vuotiaiden suomalaisten keskuudessa vuonna 2015. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulun julkaisuja, Sarja A, Nro 64. <http://www.theseus.fi/handle/10024/97857>

Pekkola J. & Lehtonen O.: Valmistautuminen työelämään siirtää lasten hankintaa opiskeluun, talouteen ja asumiseen liittyvien haasteiden kautta, Työelämän tutkimus 3 – 2016.

Persson, Petra and Rossin-Slater, Maya: When Dad Can Stay Home: Fathers' Workplace Flexibility and Maternal Health. IZA Discussion Paper No. 12386.
<https://ssrn.com/abstract=3401154>

PX-Web Statfin. Tulot ja kulutus. Tulonjakotilasto. 1b Kotitalouden tulot kotitalouden elinvaiheen mukaan 1989-2015.

Sippola S., Tebest, T., Pajjo T.; Katso, mitä maksat yhteiskunnalle! 18.12.2015. Yle.
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/18/katso-mita-maksat-yhteiskunnalle>

Sutela, H.; Aikuisuuteen siirtymisen ehdot muuttuvat, Hyvinvointikatsaus 23 (3), 34-39, 2012.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Sutela H.; Määräaikainen työ ja perheellistyminen Suomessa 1984-2008, Helsinki, Tilastokeskus.

Tasarahamalli: www.tasarahamalli.fi Mallin kehittäjä Päivi Tenhunen-Marttala

Vikat A.; Women's Labour Force Attachment and Childbearing in Finland, MPIDR Working paper WP 2004-001, Rostock: Max Plank-Institut für demografische Forschung, 2004.

Weckström, Sirpa. 2018. Views of Finnish mothers on childcare and labour market participation: a cross-European comparison. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja B osa 452. Humaniora. Turku 2018. <http://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/144831/AnnalesB452Weckström.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lapsiperheiden Etujärjestö ry
www.lape.fi

Roberta Fabritius
puheenjohtaja
rfabritius@gmail.com
0445402727